

Võlaõigusseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

§ 1. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 710¹ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Põhimakseteenust on kohustatud osutama krediidiasutuste seaduse § 3 lõikes 2 nimetatud tingimustele vastav elutähtsat teenust osutav krediidiasutus.“;

2) paragrahvi 710¹ täiendatakse lõikega 14 järgmises sõnastuses:

„(14) Põhimakseteenuse lepingu sõlmimisele esitatud nõuete täitmist tõendab vaidluse korral krediidiasutus.“;

3) paragrahvi 710² lõike 4 teist lauset täiendatakse pärast sõna „asjaolust“ sõnadega „ning esitab juhtumi üksikasjad ja teabe vastavate abinõude kasutamise kohta“;

4) paragrahvi 711 lõike 1 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) makseteenuse pakkuja kliendi poolt maksmisele kuuluvad tasud, sealhulgas teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise viisi ja sagedusega seonduvad tasud, ja kui see on asjakohane, selliste tasude summa kujunemine ja koosseis;“;

5) paragrahvi 711 lõiget 1 täiendatakse punktiga 25 järgmises sõnastuses:

„25) tarbijavaidluste komisjoni ja Finantsinspektsiooni kontaktandmed.“;

6) seadust täiendatakse §-ga 720¹ järgmises sõnastuses:

„§ 720¹. Põhimakseteenuse lepingu ülesütlemine

(1) Krediidiasutus võib põhimakseteenuse lepingu sõlminud tarbijale lepingu üles öelda üksnes erakorraliselt ja käesolevas paragrahvis sätestatud juhtudel.

(2) Krediidiasutus ütleb tarbijaga sõlmitud põhimakseteenuse lepingu etteteatamistähtaega järgimata üles, kui;

1) esineb rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 42 lõikes 1 sätestatud alus;
2) maksekonto sulgemise kohustus tuleneb rahvusvahelise sanktsiooni seaduse alusel kehtestatud rahvusvahelise sanktsiooni rakendamisest.

(3) Krediidiasutus võib tarbijaga sõlmitud põhimakseteenuse lepingu üles öelda, kui:

1) tarbija kasutas maksekontot tahtlikult ebaseaduslikel eesmärkidel;
2) tarbija esitas ebaõiget teavet, et saada juurdepääsu maksekontole, kui õige teabe esitamise korral ei oleks tal sellist õigust olnud;

- 3) tarbija ei ela Euroopa Liidus enam seaduslikult;
- 4) tarbija on hiljem avanud teises Eesti Vabariigi territooriumil asutatud krediidasutuses teise maksekonto, mille kaudu osutatakse talle põhimakseteenust;
- 5) rohkem kui 24 järjestikuse kuu jooksul ei ole maksekontol tehtud tehinguid;
- 6) maksekontol ei ole vähemalt kuue järjestikuse kuu jooksul olnud piisavalt rahalisi vahendeid põhimakseteenuse lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks ning võlgnetav summa on suurem kui 100 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1 või 2 sätestatud alusel ütleb krediidasutus tarbijaga sõlmitud põhimakseteenuse lepingu üles etteteatamistähtaega järgimata. Muudel alustel lepingu ülesütlemisel ei tohi ülesütlemisest etteteatamise tähtaeg olla lühem kui kaks kuud.

(5) Krediidasutuse ülesütlemisavalduses toodud teave tuleb esitada tasuta püsival andmekandjal, selgelt ja arusaadavalt ning eesti keeles või muus poolte vahel kokkulepitud keeles ja see peab sisaldama:

- 1) makseteenuse lepingu suhtes kohaldatavat õiguste ja vaidluste lahendamise korda käsitlevaid tingimusi;
- 2) teavet vaidluste kohtuvälise lahendamise võimaluste kohta ning tarbijavaidluste komisjoni ja Finantsinspektsiooni kontaktandmed;
- 3) ülesütlemise põhjust, välja arvatud juhul, kui selle avalikustamine on vastuolus Eesti riigi julgeoleku ja avaliku korra või rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusega.

(6) Krediidasutusel on õigus täitemenetluse seadustiku §-s 63 nimetatud täitmisregistri vahendusel kontrollida tarbijal käesoleva seaduse § 710¹ lõikes 5¹ ning käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4 nimetatud teise maksekonto olemasolu, kui tarbija on andnud selleks kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõusoleku

(7) Kui krediidasutus ütleb põhimakseteenuse lepingu üles vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 3 punktidele 3–6, kohaldatakse käesoleva seaduse § 720 lõigetes 3, 5 ja 6 sätestatud.

(8) Krediidasutuse poolt põhimakseteenuse lepingu ülesütlemine muul, kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel, on tühine.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud nõuetele mittevastav ülesütlemine on tühine.“;

7) paragrahvi 725 lõiget 7 täiendatakse pärast esimest lauset lausega järgmises sõnastuses:

„Nimetatud tasu ei tohi ületada makse saaja tegelikke makseinstrumendi kasutamise kulusid.“;

8) paragrahvi 733² lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui autoriseerimata makse algatati makse algatamise teenuse kaudu, tagastab maksja makseteenuse pakkuja maksjale maksesumma vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 2.“;

9) paragrahvi 733³ lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Kui makse algatati makse algatamise teenuse kaudu, tagastab maksja makseteenuse pakkuja maksjale maksesumma vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele.“.

§ 2. Finantsinspektsiooni seaduse muutmine

Finantsinspektsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 46² lõiget 8 täiendatakse pärast esimest lauset lausega järgmises sõnastuses:

„Inspektsioon hindab operatsiooni- või turvaintsitudendi asjakohasust riigisiseste pädevate asutuste jaoks ning vajaduse korral teavitab neid.“;

2) paragrahvi 46² täiendatakse lõikega 8¹ järgmises sõnastuses:

„(8¹) Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus ja Euroopa Keskpank hindavad koostöös inspektsiooniga operatsiooni- või turvaintsitudendi asjakohasust teiste asjakohaste liikmesriikide ja riigisiseste pädevate asutuste jaoks ning teavitavad neid vastavalt.“.

§ 3. Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse muutmine

Krediidiandjate ja -vahendajate seadust täiendatakse §-dega 99¹ ja 99² järgmises sõnastuses:

„§ 99¹. Vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumine

(1) Võlaõigusseaduse §-s 403⁴ sätestatud vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 99². Krediidi kulukuse määra ülempiiri piirangu rikkumine

(1) Võlaõigusseaduse §-s 406² sätestatud krediidi kulukuse määra ülempiiri piirangu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“.

§ 4. Krediidiasutuste seaduse muutmine

Krediidiasutuste seaduses tehakse järgmises muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 2² ja 2³ järgmises sõnastuses:

„(2²) Kui elektroonilise side võrgu toimimist, kaardipõhise maksetehingu vastuvõtmist või selle tehingu töötlemist võimaldava infosüsteemi häire ei võimalda kaardipõhise maksetehingu teostamist või takistab seda oluliselt, on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimustele

vastav elutähtsat teenust osutav krediidasutus kohustatud hädaolukorras võimaldama võrguühendusega kaardipõhise maksetehingu tegemist vastavalt Eesti Panga määratud tingimustele. Maksekaardi kasutuslimiit võrguühendusega kaardipõhise maksetehingu jaoks ei tohi olla suurem kui üks neljandik kehtivast kuutasu alammäärast täistööajaga töötamise korral.

(2³) Käesoleva paragrahvi lõike 2² kohane võrguühendusega kaardipõhine maksetehing on õiguslikult siduv ka siis, kui maksja konto suhtes on tehtud arestimisakt, mida krediidasutus ei ole veel kätte saanud, kontol olev vara on arestitud või konto või kontol oleva vara suhtes kehtib käsutuspiirang, kui krediidasutus tõendab, et ta enne eelnimetatud maksetehingu võimaldamist arestimisest või käsutuspiirangust ei teadnud ega pidanudki teadma.“;

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Võrguühendusega kaardipõhise maksetehingu kohustusliku pakkumise juhtumid, ulatuse, vajaliku tehnilise valmisoleku loomise ja maksetehingu teostamise tehnilised nõuded ning maksetingimused kehtestab Eesti Pank.“;

3) paragrahvi 88 lõiget 5 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) teisele krediidasutusele, et kontrollida võlaõigusseaduse § 709 lõikes 15¹ nimetatud maksekonto olemasolu.“.

§ 5. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 101¹ järgmises sõnastuses:

„§ 101¹. Õigused ettekirjutuse tegemisel võlaõigusseaduses sätestatud kohustuste rikkumisel

Võlaõigusseaduse §-des 710¹, 711, 711¹, 711³, 711⁵, 711⁶, 718¹, 721¹–721⁴, § 721⁵ lõikes 1 ning §-des 727 ja 727¹ sätestatud kohustuste rikkumisel on Finantsinspeksioonil õigus teha maksteenuse pakkujale käesoleva seaduse §-des 100 ja 101 sätestatud alusel ettekirjutus.“;

2) seadust täiendatakse §-dega 110²–110⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 110². Põhimakseteenuste osutamisele esitatud nõuete rikkumine

(1) Võlaõigusseaduse §-s 710¹ sätestatud põhimakseteenuse lepingu sõlmimisele esitatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 110³. Maksekontoga seotud tasude esitamisele, läbipaistvusele ja võrreldavusele esitatud nõuete rikkumine

(1) Võlaõigusseaduse §-des 711³, 711⁶ ja 718¹ sätestatud maksekontoga seotud tasude läbipaistvusele ja võrreldavusele esitatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 110⁴. Makseteenuse üleviimisele esitatud nõuete rikkumine

(1) Võlaõigusseaduse §-des 711⁵, 721¹–721⁴ ja § 721⁵ lõikes 1 sätestatud makseteenuse üleviimisele esitatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“.

§ 6. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 42 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kohustatud isikul on keelatud luua ärisuhet või võimaldada tehingu tegemist või lõpuleviimist juhuti või ärisuhte raames, kui ta ei suuda rakendada käesoleva seaduse § 20 lõike 1 punktides 1–5 nimetatud hoolsusmeetmeid.“;

2) paragrahvi 42 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 7. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 9 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „kohustatud“ sõnaga „vähemalt“.

§ 8. Tarbijakaitseseaduse muutmine

Tarbijakaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 65 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „, 711, 711¹, 711³, 711⁵, 711⁶, 718¹, 727, 727¹“;

2) paragrahvi 65 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „, 710¹, 721¹–721⁴ ja § 721⁵ lõikes 1“;

3) paragrahvi 65 lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa „, 733¹³“;

4) paragrahvid 71, 72¹–72³ tunnistatakse kehtetuks.;

5) paragrahvi 72 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 72. Tarbijalt nõutavate sissenõudmiskulude hüvitamise piirangute järgimata jätmine

Võlaõigusseaduse §-s 113² sätestatud tarbijalt nõutavate sissenõudmiskulude hüvitamise piirangute järgimata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.“.

§ 9. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „.....“ 2024

Algatab Vabariigi Valitsus..... 2024

(allkirjastatud digitaalselt)